

Folkekirken er en Omnibus eller for at bruge et andet Udtryk, et Fristed, hvor vi alle skulle samles, hvor vi gaa ud fra som døbte Børn til Livets Kamp og Strid, og paa hvis Kirkegaard vi en Gang komme til at ligge og vente paa, at vor Herre og Frelser kommer og kalder paa os, for at vi kunne gøre rede for det Liv, vi have levet, mens vi færdedes paa Jorden. Men saa længe vi leve her, maa vi ogsaa have et Fristed, hvor vi alle kunne samles. I Dag kan der være een kirkelig Strømning oppe, om nogen Tid en anden. Men skulle de i den givne Tid raade for Folkekirken, skulde de lovgive, saa blev det trangt for de andre at være derinde. I mine unge Dage syntes jeg nok, at vi, som kaldes Grundtvigianere, maatte være særlig kvalificerede til at kunne lovgive inden for Kirken. Nu hører jeg Indre Mission sige det samme, og de høj Kirkelige ligesaa, men nu er jeg dog bleven klar over, at Folkekirken maa være et Fristed, hvor du og jeg maa se at indrette dette Hus saa godt, som vi kunne, saa at vi kunne befinde os nogenlunde vel ved Siden af hverandre. Ingen skal være Herre her, thi det er et fælles Fristed. Kunne vi ikke være der indenfor, ja, saa faa vi at gaa udenfor, men vi maa ikke glemme, at det er ikke for den ene Retning og ikke for den anden, men for alle, der ere inden for Folkekirken. Og vil man sige: Hvem er det? ja, saa vil jeg svare, som der staar i en Sang i en anden Forbindelse:

Til eet Folk de alle høre,
Som sig regne selv dertil,
Som for Kirkesprog har Øre
Og for Folkekirken Ild,

— om man saa maatte oversætte det. Det er dem, der høre til Folkekirken, det maa man ikke glemme. — Saa snart man er klar over dette Forhold, at det er et Fristed, hvor vi alle maa samles, og hvor vi maa se at indrette det saa godt, vi kunne, for hinanden, tænker jeg, at vi komme over mangt og meget. Hvordan vi vi ville danne vore Valgmenigheder, hvordan vi ville danne vore Frimenigheder, hvordan vi ville danne vort Styre for Indre Mission og den Slags, hvordan vi ville gøre alt dette — det bliver vor egen Sag. Det er at bygge vort eget Hus, og her maa vi bede Lovgivningsmagten om at faa Lov til at indrette vort eget Hus, som vi selv synes bedst om.

Jeg synes, som jeg nævnedes før, at Ministeren har haft en lykkelig Haand til ikke alene at lytte til de Røster, der have

lydt, men ogsaa til at lægge sit Øre til Folkets Bryst og lytte til, hvad det vil. Derfor er jeg overbevist om, at dersom disse Love kom til Behandling blandt aandelig vaagne Mennesker, ville disse sige, der er ikke stort at pille ved dem, skulle vi blive enige om at bo i Hus sammen og have det godt sammen, bliver der dog ikke stort at rette ved dem; skulde Grundtvigianere og Indre Mission og høj Kirkelige, troende eller vantro være sammen, maa man gaa ind under samme Hus og indrette det for hinanden, saa godt vi kunne. Jeg gad nok se, om en Kommission af høj Kirkelige, Grundtvigianere og Indre Missionsfolk og andre, som ikke bryde sig stort om hverken det ene eller det andet, vilde kunne komme Sagen nærmere end disse Love. Jeg tror det ikke, og derfor vil jeg ønske for Ministeren, at han kunde faa Held til at føre dem igennem. Ligesom mange vare taknemmelige for Kirkelovene i 1868, saa tror jeg ogsaa, at det danske Folk som Helhed vil være taknemmeligt for disse. Naar Folket vil blive taknemmeligt for disse Love, ligger det i, at der her er skrevet ligesom et Grundlag for, at Folkekirken kan faa Mund og Mæle og tale til Lovgivningsmagten om, hvordan den gerne vil have sine Forhold indrettede baade for sig selv og dens Gæst — Herrens Menighed.

Saa er der noget, jeg til Slutning vil sige. Det har undret mig i høj Grad at se de kirkelige Myndigheder og de aandelig vakte Mennesker tage saa stærkt paa Veje mod disse Love, hvorimod der er store kristelige Spørgsmaal, der ligge for, og hvis Ordning jeg i alt Fald for mit Vedkommende i mange Aar har ventet paa. Ville de aandelig vakte Mennesker og de kirkelige Myndigheder ikke gøre noget ved dem, saaledes at de bad Regering og Rigsdag, om vi ikke nok for Livets Skyld maatte faa disse Sager ordnede? Man har i de sidste Dage begyndt at lade en lille Mund lyde, f. Eks. gennem Styrelsen af kirkeligt Samsund af 1898, om vi ikke nok for Livets Skyld kunde faa lidt mere Sandhed ind i Præsteløftet. Der er ogsaa en Mund, der er ved at lyde nu, og jeg vil ogsaa haabe, at den ikke skal lukkes. Maa vi ikke faa lidt mere Sandhed ind i Begravelser og Vielser, hvorfor skal Herrens Navn kastes i Grams der, lad de døde begrave deres døde og lad os faa borgerlig Vielse, saa at Herrens Navn ikke her fremdeles skal kastes i Grams til hvad som helst af den Slags. Hvorfor har Kirkens Myndigheder og de aandelig vaagne